

Strategia zintegrowanego rozwoju Łodzi 2020+

---

projekt

Urząd Miasta Łodzi

**Departament Strategii i Rozwoju
Biuro Strategii, Partnerstwa i Funduszy
Oddział Strategii Rozwoju Miasta**

PREAMBUŁA

Łódź to wielokulturowy tygiel - miejsce kluczowe dla rodzimego doświadczenia nowoczesności. Przybysze wielu religii i nacji stworzyli tu unikalne w skali europejskiej dziedzictwo industrialnego miasta: architektury przemysłowej i wielkomiejskiej, awangardy, prasy masowej, filmu – form wyrosłych z dynamiki nowoczesności, u podstaw której leży wolność, siła marzeń, przedsiębiorczość i twórcza kreacja. Dziedzictwo to jest naszym wspólnym bogactwem, które powinniśmy chronić i rozwijać.

Dziś, w pierwszej połowie XXI wieku, Łódź to zlokalizowany między Wschodem i Zachodem, w środku Polski i Europy, ośrodek rozwijającej się infrastruktury komunikacyjnej, stolica dużej aglomeracji, prężne centrum akademickie, a w niedalekiej przyszłości centrum innowacyjnych przemysłów i branż. Wykorzystanie tego potencjału, a tym samym efektywne zaspokojenie potrzeb mieszkańców, będzie możliwe dzięki rozwijaniu w mieście oraz aglomeracji łódzkiej wysokiej jakości kapitału społecznego i kulturowego. Pożądaną zmianę możemy jednak dokonać jedynie my sami – mieszkańcy – wchodząc na ścieżkę zrównoważonego rozwoju, dzięki efektywnemu zarządzaniu istniejącymi zasobami miasta, i za sprawą dynamizmu oraz kreatywności cechujących nas samych.

U podstaw każdej głębokiej przebudowy miasta znajduje się żyjący tam człowiek. Dlatego najważniejsze dla nas jest stworzenie w Łodzi relacji społecznych, opartych na zaufaniu i współuczestnictwie, sprzyjających pogłębionej współpracy.

My, Łódzianie, świadomi różnorodności dziedzictwa intelektualnego i materialnego miasta, zdeterminowani w budowaniu stabilnej, odpowiedzialnej przyszłości, podejmujemy nowe wyzwania, walczymy o dynamicznie rozwijającą się Łódź, w której chcemy żyć i w której warto żyć.

Chcemy, by Łódź swe szanse wykorzystywała skutecznie, stała się punktem odniesienia na mapach politycznych, ekonomicznych i kulturalnych - miejscem, do którego się przyjeżdża.

SPIS ZAWARTOŚCI

STRATEGIA ZINTEGROWANEGO ROZWOJU ŁODZI 2020+ PROJEKT	s. 1
PREAMBUŁA	s. 2
SPIS ZAWARTOŚCI	s. 3
WSTĘP DO STRATEGII ZINTEGROWANEGO ROZWOJU MIASTA	s. 4
PRZESZŁOŚĆ A WSPÓŁCZESNE WYZWANIA ROZWOJOWE	s. 4
WIZJA	s. 9
Łódź – najbardziej dynamicznie rozwijająca się metropolia środkowoeuropejska	s. 9
FILARY I FUNDAMENT	s. 10
FILAR I	s. 11
ŁÓDŹ OTWARTA NA ŚWIAT – pełne gospodarcze wykorzystanie potencjału infrastrukturalnego miasta związanego z centralnym położeniem metropolii łódzkiej na mapie Polski i Europy	
FILAR II	s. 14
ŁÓDŹ ZADBANA, ATRAKCYJNA I AKTYWNA – poprawa jakości przestrzeni publicznej oraz wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego Miasta	
FUNDAMENT	s. 18
ŁÓDŹ EFEKTYWNA I PRZYJAZNA – nowe standardy usług publicznych	
WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU	s. 20

WSTĘP DO STRATEGII ZINTEGROWANEGO ROZWOJU ŁODZI 2020+

Strategia zintegrowanego rozwoju Miasta definiuje długookresowe wyzwania rozwojowe, przed którymi my, łodzianie, stajemy. Jest próbą odpowiedzi na pytania dokąd zmierzamy i co chcemy osiągnąć mając określony bagaż doświadczeń i dysponując konkretnymi możliwościami. Strategia ta jest narzędziem komunikacji władz Miasta z mieszkańcami: informuje o kierunkach, w jakich będzie się rozwijało nasze Miasto, pomaga w budowaniu społecznej świadomości, pozwala łodzianom na planowanie przyszłości, w której będzie żyło się lepiej. Strategia rozwoju służy także starannemu planowaniu inwestycji miejskich, dzięki czemu ich przygotowanie, realizacja i wdrażanie w skali całego Miasta podporządkowane będzie zasadzie maksymalizacji korzyści. Strategia zintegrowanego rozwoju Miasta jest więc próbą całościowego opisu różnorodnych działań wywołujących efekt pozytywnej synergii; działań, których nasze Miasto wymaga, i na które oczekuje.

PRZESZŁOŚĆ A WSPÓŁCZESNE WYZWANIA ROZWOJOWE

Ostatnie dwie dekady przemian w Łodzi to – z jednej strony – okres bezprecedensowej w skali Polski samodzielnej walki Miasta i jego mieszkańców z negatywnymi skutkami transformacji ustrojowej, przejawiającej się upadkiem włókienniczej monokultury przemysłowej i degradacją wielu obszarów życia, w tym tkanki materialnej Miasta. Z drugiej zaś, ukazują, w jaki sposób Łódź wypracowała własną drogę rozwoju. Mimo braku zewnętrznego wsparcia udało się w naszym Mieście zmniejszyć poziom bezrobocia, zdywersyfikować lokalną gospodarkę, zrealizować szereg ważnych projektów inwestycyjnych, w tym infrastrukturalnych. Nie udało się jednak w pełni wykorzystać łódzkiego kapitału społecznego i centralnej lokalizacji, przez co Łódź nie zawsze odgrywała należną jej w skali kraju rolę. W tym samym czasie inne polskie metropolie podobnej wielkości rozwijały się wymiennie szybciej, choć należy zaznaczyć, że często startowały z wyższego poziomu i napotykały na niższe bariery rozwojowe.

NAJWAŻNIEJSZE WYZWANIA, PRZED KTÓRYMI STOI ŁÓDŹ

1. *Wielkie inwestycje infrastrukturalne w Łodzi i aglomeracji*

Wyzwaniami najbliższego dziesięciolecia stanowiącymi ogromną szansę rozwojową dla Łodzi są inwestycje związane z już rozpoczętymi wielkimi projektami infrastrukturalnymi wykorzystującymi centralne położenie Łodzi na mapie Polski i Europy. Najważniejszymi elementami tych inwestycji jest budowa podziemnego dworca kolejowego (wraz z zintegrowanym węzłem multimodalnym), budowa wokół metropolii łódzkiej pierścienia autostrad, dróg ekspresowych i miejskich połączeń drogowych, rozbudowa łódzkiego portu lotniczego im. Władysława Reymonta. Szczególnie ważna jest także realizacja kilku dodatkowych projektów, wśród nich centralnego portu lotniczego między Łodzią a Warszawą, Kolei Dużych Prędkości, a także rozbudowy istniejącej i projektowanej infrastruktury służącej szerokopasmowej łączności teleinformatycznej. Dzięki tym inwestycjom Łódź będzie mogła korzystać na nieporównywalnie wyższym niż dziś poziomie z dostępu do europejskiego rynku wymiany towarów i usług. Synergia efektów tych inwestycji da Łodzi oraz jej mieszkańcom możliwość rozwoju branż bazujących na logistyce, mobilności i przepływie informacji, czyniąc łódzką metropolię atrakcyjnym miejscem do inwestowania i życia.

2. *Jakość życia*

Obecnie poziom łódzkiego bezrobocia sięga 10-11 procent, tymczasem w miastach o porównywalnej wielkości nie przekracza 5-6 procent. W połączeniu ze strukturą lokalnej gospodarki skutkuje to niższym poziomem

płac w Łodzi, niż w miastach konkurujących. Różnica ta wynosi od kilkunastu do kilkudziesięciu procent i jest dziś podstawowym powodem migracji z Łodzi osób młodych i wykształconych.

3. *Demografia, starzenie i wyludnianie się łódzkiego społeczeństwa*

Negatywne uwarunkowania ekonomiczne i demograficzne powodują od dwóch dekad szybkie wyludnianie się i starzenie Łodzi. Grozi to spadkiem ludności Miasta znacznie poniżej 700 tysięcy (do 2020 roku) i do poniżej 600 tysięcy (w roku 2035). Już pod koniec tej dekady odsetek osób w wieku powyżej 60 lat osiągnie 33 procent ogółu populacji. Tym samym Łódź może bezpowrotnie utracić swój ważny potencjał rozwojowy, jakim jest wysoka w skali kraju liczba mieszkańców.

4. *Komunikacja, partycypacja i aktywność obywatelska*

Wśród dużych polskich miast Łódź posiada obecnie najniższy poziom kapitału społecznego, szczególnie w zakresie poziomu aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców. Wyzwaniem, przed jakim stoimy, jest zatem zbudowanie platformy zaangażowania i współuczestnictwa społecznego w Łodzi, tak aby obywatele Miasta czuli się odpowiedzialni za jego los. To nowe podejście władz miejskich, wspierane obywatelską aktywnością pomoże Miastu dokonywać trafnej alokacji środków, ograniczać koszty funkcjonowania oraz terminowo, sprawnie i z pożytkiem dla społeczności realizować inwestycje służące generowaniu wzrostu społeczno-ekonomicznego.

5. *Efektywne zarządzanie Miastem*

Łódź funkcjonuje mniej efektywnie od porównywalnych polskich miast. Najważniejsze bariery, bez pokonania których niemożliwe będzie sprostanie wyzwaniom rozwojowym, to:

- Brak planów zagospodarowania przestrzennego Miasta (zwłaszcza na obszarach kluczowych dla realizacji miejskich priorytetów inwestycyjnych), nieuporządkowane stosunki prawne na obszarach i w lokalizacjach najcenniejszych dla strategicznych projektów miejskich, zbyt długie – przez co nieakceptowane przez inwestorów i mieszkańców

– terminy uzyskiwania decyzji o warunkach zabudowy oraz innych dokumentów kluczowych dla uruchamiania nowych inwestycji.

→ Nieefektywne zarządzanie majątkiem miejskim, w szczególności komunalnymi zasobami mieszkaniowymi (obecnie zadłużonymi i w stanie materialnej degradacji) oraz – zbyt licznymi – spółkami komunalnymi, z których część generuje wysokie straty, dodatkowo pogarszając sytuację finansową Miasta.

→ Niezadowalająca jakość i niewystarczająca egzekucja prawa lokalnego, co skutkuje brakiem jego poszanowania, sprzyja szerzeniu się zaniedbań i zagrożeń, także w sferze gospodarczej oraz przekłada się na niską jakość przestrzeni publicznej. Dodatkowo zniechęca do łodzi potencjalnych inwestorów.

→ Brak w mieście odpowiednio przygotowanych terenów inwestycyjnych oraz brak sprawnej platformy współpracy aglomeracyjnej, umożliwiającej szybkie pozyskiwanie i oferowanie inwestorom terenów w gminach i powiatach ościennych, a – dodatkowo – racjonalizującej system usług komunalnych w Łodzi i aglomeracji.

→ Niedoinwestowane, a tym samym niedostatecznie sprawne systemy miejskiego oraz aglomeracyjnego transportu i komunikacji zbiorowej, grożące spadkiem mobilności mieszkańców i firm działających w obrębie aglomeracji łódzkiej.

→ Narastający w Łodzi niedobór odpowiednio wykształconych kadr wywołany nieprzystającym do oczekiwań pracodawców systemem edukacji, zwłaszcza zawodowej.

6. *Ograniczony potencjał finansowy Miasta*

Zaszczości i wypracowane w minionych dekadach tendencje skutkują wymiernie niższymi niż w porównywalnych ośrodkach miejskich dochodami budżetu Miasta, oraz niższą stopą zwrotu inwestycji. Sytuacja finansowa Łodzi wyklucza, samodzielne inwestowanie w dziedziny oderwane od decydujących dla przyszłości Miasta strategicznych obszarów – filarów rozwoju miasta. Obliguje natomiast do efektywniejszego korzystania z finansowych środków zewnętrznych. Wsparciem określonym w regułach finansowania dla nadchodzącej perspektywy programowania unijnego zostaną objęte głównie wysoce efektywne projekty proinnowacyjne. Łódź będzie zatem wspierała te działania, które – dzięki starannemu wazeniu korzyści i kosztów – pozwolą

na skuteczne konkutowanie z innymi metropoliami i efektywną współpracę z sąsiadującymi z Łodzią samorządami.

7. *Rewitalizacja centrum Łodzi, przełamywanie negatywnego wizerunku*

Historyczne centrum Łodzi, najcenniejsza kulturowo i architektonicznie miejska tkanka, będąca zarazem świadectwem postindustrialnego dziedzictwa i przestrzenią budującą tożsamość miasta z powodu postępującej, wieloletniej degradacji nie przyciąga obecnie mieszkańców i gości. W rezultacie, potencjalna wizytówka metropolii, obszar który po otwarciu komunikacyjnym Łodzi powinien skoncentrować obieg gospodarczy, tworzyć atrakcyjne miejsca pracy, życia, rozwoju osobistego i rekreacji, a także stymulować wymianę wartości jest dziś jednym z najistotniejszych hamulców rozwojowych. Wyzwaniem stojącym przed Łodzią są działania rewitalizacyjne w historycznym centrum Łodzi rozumiane nie tylko jako przebudowa tkanki materialnej, ale także społecznej.

8. *Kryzys gospodarczy*

Świat doświadcza kolejnych faz kryzysu finansowego oraz spowolnienia gospodarczego. Negatywne zjawiska do tej pory w ograniczonym stopniu dotyczyły Polskę, jednakże nie można wykluczyć negatywnych scenariuszy. Realną gospodarkę cechuje przede wszystkim duża doza niepewności, co do powodzenia i rentowności inwestycji. W warunkach niestabilności rynku wielu inwestorów odkłada na przyszłość strategiczne projekty. Sprowadzenie do miasta nowych firm wymagać będzie podejmowania działań coraz bardziej efektywnych i wymagających nakładów finansowych. Kryzys negatywnie może odbić się również na finansach samorządu. Sukcesem będzie utrzymanie realnego poziomu dochodów budżetu miast, gdyż w istotnym stopniu zależą one od kondycji podatkowej Skarbu Państwa. Elastyczność budżetów samorządów będą ograniczały ostrożnościowe progi obsługi zadłużenia, co może wpłynąć na możliwości inwestycyjne miast i poziom pozyskiwania środków pomocowych z zewnątrz. Zagrożenia destabilizacji strefy euro, a tym samym całej gospodarki Unii Europejskiej, mogą wpłynąć na globalne zmniejszenie rozmiarów pomocy finansowej, która stanowiła znaczący impuls rozwojowy w wielu dziedzinach gospodarki w skali kraju.

WIZJA

Łódź – najbardziej dynamicznie rozwijająca się metropolia środkowoeuropejska

Dynamika i jakość procesu wdrażania Strategii Zintegrowanego Rozwoju Miasta Łodzi, składającego się z opisu programów organizacyjnych i inwestycyjnych, zadecyduje o skutecznej odpowiedzi na stawiane nam wyzwania. Pozwoli odwrócić niekorzystne tendencje i zapewni Łodzi sukces. „Szybko i dobrze” oznacza dziś „szybciej i lepiej” niż w konkurencyjnych metropoliach. Tak rozumiany rozwój, to nie tylko wyhamowanie i odwrócenie negatywnych trendów demograficznych, wzrost poziomu zatrudnienia i wynagrodzeń, ale przede wszystkim dostrzegalne podniesienie jakości życia w Łodzi, w tym zmiana estetyki i funkcjonalności centrum miasta, organizacji służb miejskich, sprawności transportu publicznego, edukacji, zdrowia, stanu środowiska, poziomu kapitału społecznego i kulturowego.

FILARY I FUNDAMENT

Zintegrowana Strategia Rozwoju Miasta Łodzi oparta jest na dwóch filarach i stabilnym fundamencie:

FILAR I

ŁÓDŹ OTWARTA NA ŚWIAT: Pełne gospodarcze wykorzystanie potencjału infrastrukturalnego Miasta związanego z centralnym położeniem metropolii łódzkiej na mapie Polski i Europy.

FILAR II

ŁÓDŹ ZADBANA, ATRAKCYJNA I AKTYWNA: Poprawa jakości przestrzeni publicznej oraz wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego miasta.

FUNDAMENT

ŁÓDŹ EFEKTYWNA I PRZYJAZNA: nowe standardy usług publicznych.

Filary wiążą się z integracją działań transportowo-logistycznych (intermodalnych), aglomeracyjnych, rewitalizacyjnych oraz podjęciem kompleksowych (zintegrowanych) działań mających na celu stworzenie wysokiej jakości kapitału społecznego. Na fundament składa się podniesienie efektywności i jakości usług publicznych (między innymi w wyniku ich standaryzacji).

FILAR I

ŁÓDŹ OTWARTA NA ŚWIAT: pełne gospodarcze wykorzystanie potencjału infrastrukturalnego Miasta związanego z centralnym położeniem metropolii łódzkiej na mapie Polski i Europy

Ogólny opis filaru: Oznacza szybkie organizacyjne, infrastrukturalne i społeczne przygotowanie Miasta do pełnego wykorzystania jego rosnącego potencjału ekonomicznego, wynikającego z centralnego położenia aglomeracji łódzkiej na mapie Europy i Polski. Szczególne znaczenie ma realizacja na terenie Łodzi i aglomeracji wielkich infrastrukturalnych inwestycji komunikacyjnych o znaczeniu europejskim.

Programy strategiczne:

I. Nowe centrum Łodzi

Cel główny: stworzenie nowoczesnego obszaru aktywności społecznej i gospodarczej o wysokiej dostępności komunikacyjnej.

Ogólny opis programu: Program zmierza do pełnego wykorzystania społecznego i gospodarczego potencjału terenów wokół nowego dworca kolejowego.

Program będzie realizowany poprzez:

- stworzenie multimodalnego węzła komunikacyjnego integrującego transport międzynarodowy, krajowy, regionalny i lokalny;
- stworzenie dostępnych, bezpiecznych i atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów przestrzeni publicznych;
- rewitalizację obszarów przemysłowych i kolejowych;
- wzmocnienie funkcji metropolitalnych;
- wzmocnienie funkcji kulturalnej;

→ zachowanie istotnych elementów tkanki urbanistycznej stanowiących o tożsamości i historii tego obszaru.

II. Metropolia łódzka – europejskie centrum logistyki i transportu oraz usług dla biznesu

Cel główny: osiągnięcie europejskiej rangi Miasta poprzez wspieranie rozwoju sektorów gospodarki wykorzystujących centralne położenie metropolii łódzkiej w kraju i Europie.

Ogólny opis programu: Pierścień tras autostrad i dróg szybkiego ruchu budowany wokół Łodzi liczy ponad 130 kilometrów i toruje dostęp do ogromnych obszarów pod bezpośrednią działalność inwestycyjną. Stąd też, poprzez integrację działań w ramach metropolii łódzkiej (w tym usprawnienie procedur administracyjnych, aktywniejsze wychodzenie Miasta w stronę potencjalnych inwestorów i klientów), program może wesprzeć utworzenie nowych miejsc pracy, zwłaszcza w najbardziej perspektywicznych branżach. Nowoczesny multimodalny system transportowy staje się podstawą do budowy centrum logistyczno-transportowego na skalę europejską. Sektory gospodarki wykorzystujące centralne położenie metropolii łódzkiej powinny być priorytetowo traktowane przez Łódź, a oferowana im obsługa szybsza i sprawniejsza niż w miastach konkurencyjnych. Oprócz logistyki i transportu kluczowymi dla Łodzi branżami podnoszącymi poziom zatrudnienia pozostaną sektory BPO, AGD, IT. W ramach programu wsparciem zostanie objęty szeroko definiowany sektor przemysłów kreatywnych, który ma coraz większy wpływ na rozwój pozostałych gałęzi gospodarki.

III. Łódź ucząca się, kreatywna i innowacyjna

Cel główny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy, innowacjach i przemysłach kreatywnych

Ogólny opis programu: Dzięki przebudowie łódzkiego systemu oświaty zawodowej i wszechstronnej pomocy udzielanej integrującemu się łódzkiemu szkolnictwu wyższemu, systemowi wsparcia dla absolwentów powiązanemu z dedykowaną pomocą wybranym grupom mieszkańców, program ma na celu zapewnienie łódzkim pracodawcom odpowiednio przygotowanych kadr. Ponadto Miasto wesprze starania łódzkich uczelni i przedsiębiorstw o przekształcenie Łodzi w centrum wydarzeń naukowych i edukacji wyższej o znaczeniu europejskim oraz badań i rozwoju, zwłaszcza w dziedzinach związanych ze specyfiką regionu.

FILAR II

ŁÓDŹ ZADBANA, ATRAKCYJNA I AKTYWNA: poprawa jakości przestrzeni publicznej oraz wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego Miasta

Ogólny opis filaru: Oparty będzie na inwestycjach w kapitał społeczny, kulturowy i kreatywny oraz jakość szeroko rozumianej przestrzeni publicznej.

Kapitał społeczny rozumiemy tu jako wynikającą z zaufania oraz obowiązujących norm społecznych zdolność obywateli do współdziałania w zakresie osiągania wspólnych celów. Zaufanie społeczne, zdolności komunikacyjne i kreatywność wymagają stabilnego wsparcia w infrastrukturze społecznej (instytucje, sieci wymiany i przestrzenie kontaktu, wśród których poczesne miejsce zajmują instytucje kultury i dostępne dla wszystkich przestrzenie publiczne).

Warunkiem budowania silnego kapitału społecznego jest wzmocnienie więzi opartych na kreatywności i znajomości dziedzictwa będącego ważnym elementem tożsamości. Tak rozumiany cel wspierać będą programy zakładające rewitalizację społeczną w centrum Łodzi, partycypację obywatelską, poprawę wykorzystania potencjału kulturowego oraz wspieranie talentów. Wspieranie edukacji nieformalnej, w tym modelu community arts, ukierunkowanego na kooperację, kreatywność i komunikację społeczną. Wymienione zdolności warunkują bowiem możliwość funkcjonowania w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości.

Równorzędną osią tego filaru staną się działania zmierzające do poszanowania prawa lokalnego i norm społecznych, jako istotnego składnika kapitału społecznego, niezbędnego dla szybkiego rozwoju i modernizacji Łodzi. Tylko wtedy Miasto ma szansę na cywilizacyjny i ekonomiczny awans do europejskiej czołówki, kiedy – z jednej strony – przestrzegane jest prawo lokalne i inwestuje się w jakość przestrzeni publicznej, z drugiej zaś – sami mieszkańcy z przekonaniem wspierają pozytywne procesy zmian, aktywnie współdziałając na rzecz dobra Miasta. Takie Miasto może liczyć na szeroki udział obywateli we współzarządzaniu oraz uruchomienie ich potencjału.

Programy strategiczne

I. Rewitalizacja śródmieścia

Cel główny: zwiększenie atrakcyjności centralnych obszarów miasta; ich społeczne i gospodarcze ożywienie.

Ogólny opis programu: Odbudowa znaczenia centrum Łodzi, połączenie kluczowych, najcenniejszych historycznie obszarów w jedną zrewitalizowaną (urbanistycznie, prawnie, ekonomicznie i społecznie) przestrzeń, atrakcyjną dla mieszkańców i inwestorów, stanowiącą ważny instrument aktywnej polityki gospodarczej i społecznej miasta.

II. Miasto – dobro wspólne

Cel główny: poprawa porządku publicznego, bezpieczeństwa i czystości miasta

Ogólny opis programu: Budowa systemu monitoringu drobnych wykroczeń związanych z porządkiem publicznym i poszanowaniem mienia wspólnego, połączonego z promocją przestrzegania zasad społecznego współżycia. Miasto doprowadzi do poprawy stanu bezpieczeństwa, czystości i polepszenia swojego wizerunku oraz – docelowo – do znaczącego wzrostu jakości życia mieszkańców.

III. Kapitał społeczny

Cel główny: wzmocnienie aktywności i partycypacji obywatelskiej łodzian

Ogólny opis programu: Postawy i kompetencje społeczne kształtują się w różnych instytucjach i obszarach życia. Rozwijanie postaw wzajemnego zaufania

i współdziałania oraz towarzyszących mu wartości etycznych odbywa się w rodzinie, w środowisku znajomych, w przedszkolu, szkole, instytucji kultury, urzędzie, a także miejscu pracy. Od nich wszystkich zależy rozwój kapitału społecznego. Kluczowa dla tworzenia przestrzeni partycypacji społecznej jest również jakość i sprawność instytucji życia publicznego; ich otwartość na inicjatywy samych obywateli miasta. Powyższy program zakłada uruchomienie mechanizmów partycypacji społecznej, stworzenie sprawnych kanałów komunikacji z mieszkańcami, w tym konsultacji, wspieranie samoorganizacji społecznej wokół ważnych lokalnych celów i współdecydowania mieszkańców o przyszłości Miasta. Stałe doskonalenie i poszerzanie oferty programowej, realizowanej we współpracy z organizacjami pozarządowymi, służące włączeniu społecznemu grup zmarginalizowanych. Pomoc organizacjom pozarządowym budującym społeczeństwo obywatelskie, promowanie wolontariatu i inicjatyw rozwiązujących problemy społeczne oraz działania na rzecz likwidacji łódzkich obszarów biedy. Tworzenie systemowych rozwiązań mających na celu aktywizację i poprawę jakości życia seniorów oraz szerokie włączenie jednostek pomocniczych w działania Łodzi.

IV. Kultura u podstaw

Cel główny: efektywne wykorzystanie potencjału kulturalnego i kreatywnego miasta

Ogólny opis programu: Kultura to przestrzeń ludzkiego porozumiewania się, wymiany doświadczeń, rozwijania potencjału, kreatywności, nabywania kompetencji. Kultura wspiera tym samym rozwój kapitału społecznego w wielu obszarach. Program obejmuje działania z zakresu kilku polityk sektorowych. Zakłada zwiększenie uczestnictwa mieszkańców Miasta w kulturze, lepsze wykorzystanie jego potencjału kulturowego (w tym zasobów instytucji kultury) oraz podjęcie współpracy między placówkami edukacyjnymi, instytucjami społeczno-kulturalnymi, organizacjami pozarządowymi (NGO), artystami i niezależnymi animatorami, mające na celu wspieranie kształcenia na rzecz edukacji obywatelskiej i kulturalnej.

Kapitał kulturowy i kreatywny tworzy potencjał rozwojowy miasta, czyniąc je atrakcyjnym jako miejsce zamieszkania dla nowych przybyszów. Wiąże się z tym efektywne wspieranie przez Miasto rozbudowy funkcji kulturalnych metropolii łódzkiej, profesjonalizacja zarządzania kulturą, współpraca z samorządowym

województwem. Działania te będą powiązane z procesami rewitalizacji społecznej i programami wyrównywania szans najmłodszych łodzian, wraz z wspieraniem kulturowej aktywizacji pokolenia trzeciego wieku. Ważnym aspektem jest przekształcenie dziedzictwa filmowego, awangardowego i industrialnego Łodzi w zasób symboliczny istotny dla tożsamości mieszkańców Miasta i wspierający jego promocję. Powiązanie projektów wchodzących do strategii rozwoju kultury w Łodzi z marketingiem miasta i budową wizerunku Łodzi jako miasta kreatywnego doprowadzi do przekształcenia metropolii łódzkiej w coraz bardziej atrakcyjne dla mieszkańców, jedno z najważniejszych polskich centrów kulturalnych, silnie promieniujących na region, przyciągających gości z kraju i zagranicy.

V. Talenty dla Łodzi

Cel główny: pozyskiwanie mieszkańców budujących kapitał społeczno-gospodarczy i demograficzny oraz markę miasta

Ogólny opis programu: Spośród około 20 tysięcy absolwentów łódzkich uczelni, połowa deklaruje chęć wyjazdu z Łodzi. Zmiana tego nastawienia tylko u co trzeciego spośród nich skutkuje zahamowaniem demograficznej zapaści Miasta. W powiązaniu z programem rewitalizacji centrum Łodzi i aktywnym zarządzaniem zasobem mieszkaniowym program ten zmierzać ma do pozyskiwania dla Miasta najcenniejszych mieszkańców, fachowców, ludzi twórczych, ważnych dla przyszłości miasta, budujących kapitał społeczny oraz markę Łodzi, poszukiwanych przez pracodawców. Jego celem jest długoterminowe związanie wspieranych grup ludności z Łodzią jako centrum ich aktywności życiowej.

FUNDAMENT

ŁÓDŹ EFEKTYWNA I PRZYJAZNA: nowe standardy usług publicznych

OGÓLNY OPIS FUNDAMENTU: Jego celem będzie budowa optymalnego kosztowo, a przy tym efektywnego Miasta (poprzez znajdowanie rezerw umożliwiające wygospodarowywanie środków na ważne wyzwania i projekty rozwojowe). Takie podejście zmierza do racjonalizacji zarządzania majątkiem i zasobami Miasta w celu minimalizacji/optimalizacji kosztów, przy zapewnieniu należytego standardu usług publicznych.

PROGRAMY STRATEGICZNE

I. Łódź sprawnie zarządzana, oszczędna i gospodarna

Cel główny: racjonalizacja zarządzania majątkiem i zasobami Miasta

Ogólny opis programu: Jego najważniejszymi elementami staną się polityka mieszkaniowa Łodzi, aktywne zarządzanie zasobem mieszkań socjalnych i komunalnych, docelowo także prywatyzacja części mieszkań komunalnych. Równocześnie podjęte zostaną działania dotyczące restrukturyzacji zadłużenia mieszkańców z tytułu użytkowania lokali komunalnych oraz działania osłonowe dla najuboższych lokatorów tych mieszkań (miedzy innymi umożliwiające odpracowanie swojego zadłużenia). W ramach polityki mieszkaniowej wprowadzone zostaną działania na rzecz tworzenia mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych.

Konieczne jest zapewnienie dostępu do nowoczesnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej z właściwym rozlokowaniem infrastruktury w obszarze całego Miasta. Kluczowym elementem programu jest również zmiana sposobu zarządzania i podejścia do miejskich spółek. Miasto sprywatyzuje ich część, a pozostałe, niezbędne dla zachowania kontroli nad strategiczną infrastrukturą, będą zarządzane przez profesjonalistów, by nie dłużej przynosiły nieakceptowanych społecznie strat.

II. Polityki sektorowe – określenie standardu realizacji usług

Cel główny: podniesienie jakości i racjonalizacja świadczonych usług

Ogólny opis programu: Jego celem jest zgodnie z najlepszymi międzynarodowymi wzorcami określenie i szybkie wdrożenie wysokich standardów świadczenia usług publicznych dla mieszkańców i firm z Łodzi oraz aglomeracji. Usługi te, realizowane z uwzględnieniem systemu czytelnych dla Łodzian mierników, obejmować mają całość życia w Mieście organizowaną przez samorząd, od niezbędnych zadań komunalnych (związanych z ochroną środowiska, wykonywanych na rzecz mieszkańców), do polityki przestrzennej i mieszkaniowej, systemu metropolitalnego transportu i komunikacji, edukacji, pomocy społecznej, systemu wyrównywania szans, ochrony zdrowia, sportu, rekreacji i kultury. Mierniki te zostaną ustalone w procesie konsultacji społecznych. Ich poziom będzie rósł wraz ze wzrostem zamożności Łodzi.

WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU

Strategia Zintegrowanego Rozwoju Miasta Łodzi 2020+ jest pierwszym etapem wdrażania systemu zarządzania strategicznego w Łodzi. Zawiera główne kierunki rozwoju Łodzi. W kolejnych etapach opracowane zostaną zapisane w niej programy strategiczne, które określą mierniki oraz sposoby osiągnięcia celów szczegółowych. Na tej podstawie realizowane będą programy operacyjne zawierające szczegółowe zadania, mierniki ich realizacji, harmonogram wdrażania i plan finansowy. Zostaną też opracowane polityki sektorowe integrujące strategię z zarządzaniem operacyjnym poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi Miasta oraz wyznaczające standardy realizacji usług publicznych. Na tej podstawie aktualizowana będzie część inwestycyjna Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz Program Rozwoju Lokalnego. Poszczególne programy będą monitorowane, okresowo oceniane i aktualizowane.

SYSTEM ZARZĄDZANIA ZINTEGROWANĄ STRATEGIĄ ROZWOJU ŁODZI 2020+

